

HANGYA

A szövetkezeti ünnepnap és az érdemes szövetkezeti munkálkodás jutalma.

A világ szövetkezőinek ünnepnapját központunk is a már közölt keretek közt kívánta megünnepelni és minden előkészületet megtett a siker érdekében. Sajnálatosan azonban az ünnepség elmaradt, mert a rendőrhatalóság az ünnepség megtartását nem engedélyezte.

A Hangya központ a szövetkezeti ünnepnap jelentőségének emelésére ezen ünnepségen nemes kezdeményezéséről kívánt bejelentést tenni, miután azonban erre az alkalom nem adódott meg, így a szövetkezeti mozgalmunk közönségének ez uton hozzuk tudomására központunk ünnepi kezdeményezését.

A központ igazgatósága elhatározta, hogy a szövetkezeti nap mindenkor alkalmával az érdemes szövetkezeti ügyvezetőket jutalomban részesíti. Ezen célra 157.500 Leut irányzott elő a költségvetésbe és a következő jutalmazási módokat állapította meg:

10	üggy. jutalmazandó 1-ként	4000	Leuel
10	"	3000	"
15	"	2500	"
15	"	2000	"
20	"	1000	"

A folyósítás ez évben, tekintettel az idő rövidségére, december hónapban, karácsony előtt; jövőre pedig mindenkor a szövetkezeti ünnepnapon történik.

A jutalmakat a „Hangya” igazgatósága pályázat mellőzésével azon ügyvezetők között osztja szét, kik

1. a szövetkezés népszerűsítése tekintetében hosszabb idő óta eredményesen tevékenykednek,

2. kik a vezetésük alatt álló szövetkezet erkölcsi és anyagi megerősödése tekintetében számottevő eredményt tudnak felmutatni.

Miképen szervezzük a gyógynövények értékesítését?

Irta: Dr. Péter Béla.

A vidéki lakosság jólétének emelése és az ország közgazdaságának fellendítése érdekében egyaránt fontos kérdés a hazai gyógynövények értékesítésének kérdése. Ha el tudjuk érni azt, hogy a gyógyszerész ne legyen kénytelen a szükséges növényi drogokat kül-

földről hozatni, hanem ha azokat legalább nagy részben itthon tudjuk előteremteni. azzal nagyot javítunk az ország áruforgalmi mérlegén. Ha a szegény népnek pedig, a mely nem talál megfelelő kenyérkereseti forrást, a gyógynövények beváltása folytán új pénzforrást nyitunk, tetemesen emelhetjük az illetők jólétét. Ma is még nagy tömegben pusztul és értékesítés nélkül hervad el a határban az értékes és nagyon keresett gyógynövények sokasága. Vétek azt fel nem használni. Csak az a kérdés, miképp oldjuk meg ezt a kérdést? Hogy eredményt érthessünk el, erre szervezkedünk kell. Az egyes ember künn a távoli vidéken hiába fog hozzá gyógynövénygyűjtéshez, bajosan tud célt érni, mert azt a kevés anyagot, amit egy ember össze tud szedni, nehéz értékesíteni és költséges elszállítani. Célt csakis szervezkedéssel tudunk elérni. Ha többen összeállunk, közös erővel neki fogunk a gyűjtéshez és értékesítéshez, sokkal szebb eredményt érhetünk el. Ezen a téren a „Hangya” szövetkezetek fontos missiót teljesíthetnének. Minden egyes szövetkezet mint gyógynövény beváltó állomás szerepelhetne, a hol az illető vidék lakói a gyűjtött gyógynövényeket beválthatják. A szövetkezet azután az összegyűjtött gyógynövényeket nagyobb tömegben elszállítja a kereskedőhöz, aki a gyógynövények további értékesítéséről, t. i. külföldre való szállításáról gondoskodik. Mert leginkább azoknak a vadon termő gyógynövényeknek a gyűjtése biztos üzlet, a melyeket nagy tételekben külföldre való szállításra keresnek. A hazai fogyasztást hamarosan kielégíthetjük, mert a direkt fogyasztás gyógynövényből nem szokott nagy lenni. A külföldre való szállításnak szánt gyógynövények gyűjtésével azonban nagyobb özeteket érhetünk el és ezáltal úgy maga a gyűjtő, valamint a vidéki beváltó, végül pedig a nagy kereskedő is szép keresetre tehet szert.

Nagyon üdvös lenne, ha a Hangya szövetkezetek egyes vezetői felkarolnák ezt az ügyet. Ezáltal úgy a szövetkezet, valamint annak vezetője szép mellékjövedelemre tehetne szeri, míg maga a nép újabb kereseti forrást találna. Szedessen a szövetkezet vezetője a néppel a határban tömegesen vadon termő gyógynövényekből, azokból, a melyek kelendők és a melyeket alább névszerint felsorolok, szárítsa meg azokat a pad-

lason és ha készen van az áru, szállítsa be Kolozsvárra a kereskedőnek. Akad a faluban elég arra való egyén, akinek ez hasznos foglalkozás lenne. Az asszonyok és a gyermekek igen szépen kereshetnek ezáltal. A falusi tanító a gyermek-sereggel megkezdheti a gyűjtést és a példa csakhamar terjedni fog, a nagyok is bele fognak a gyűjtésbe. A szövetkezet vezetője a gyűjtött anyagot készpénzben váltja be, megsyáritja és a kereskedő tőle olyan árban veszi át, hogy ameltett szép haszon marad az ő részére, sőt, ha megindult a gyűjtés és némi anyag már összegyűlt, előleget is ad a vállalkozó.

Első sorban gyűjtessék a fehér ürmet és pedig a levelét. A tiszta level-áru, szár nélkül ma vagon számra értékesíthető. A fehér üröm gyűjtését elősegíti az a körülmény, hogy ezt a napon is lehet szárítani, nem kell hozzá padlás. A fehér üröm kilóját szárított állapotban vasuti állomáshoz szállítva 8 leuval váltják be. Átlagosan 4 kiló friss levelből lesz 1 kg. száraz áru. Ha tehát a beváltó 1 Leuval váltja be kilóját nyersen, akkor benne van neki 1 kg. száraz áru 4 Leuba, kap pedig érte 8 Leut. A gyűjtő is jól jár, mert naponta könnyen szedhet össze 30—40 kilót, úgy, hogy ugyanagyi leut kereshet ezáltal naponta.

Keresett áru továbbá a beléndek levele, amelyet azonban árnyékban kell megszáritani. 3 kiló frissből lesz 1 kg. száraz. Szárazon kilóját 20 Leuval váltják be.

A nadragulya levelét 12 Leuval fizetik, az összeszáradási aránya pedig 7:1-hez. A tavaszi hérics, vagy pünkösdi róza (Adonis vernalis) zöld hajtását megszáritva 9 Leuval fizetik, az összeszáradási aránya pedig 4:1-hez. Ez csak addig szedhető, míg zöld a tevelé. Most még ásható a zászpa gyökere, a melyet kilónként 11 Leuval vált be a kereskedő, a beszáradása pedig 6:1-hez. A gyökeret azonban szárítás előtt meg kell mosni. Most szedendő a körisbogár, a melyet kilónként 260—300 Leuval fizetnek. Beszáradása 4:1-hez. Ugyancsak keresett az anyarozs is, melyet ma 75 Leuval fizetnek. Beszáradása 3:1-hez.

Nagyon ajánlatos a réteken köménymagot szedni, mert az minden fűszerboltban értékesíthető. A ki szedett bodzavirágot, azt is értékesítheti. A nyár végén és ősszel megint más növények lesznek gyűjtendő, a melyekről legkö-

zelebb lesz szó. Minél nagyobb tömeget gyűjtünk össze egy féle gyógynövényből, annál jobb üzletet köthetünk. A sokféle növény gyűjtése nem olyan háládatos, mint csak egy-két felének a gyűjtése, illetve beváltása. A kész áru szállításához szükséges zsákokat, az illető cég adja. Bővebb felvilágosítással szolgál a kolozsvári gyógynövénykísérleti állomás a gazd. akadémián.

Fontos figyelmeztetés adóügyben.

Az adókimutatások rendjén központunk arra a tapasztalatra jutott, hogy némely szövetkezetnél a szövetkezeti vállalati adó kivetését az adókimutató bizottságok a helyszínen, vagyis a szövetkezet székhelyéhez kiszállva végzik, némely helyen azonban a szövetkezeti vállalati adót nem a helyszínre kiszállva vetik ki az adókimutató bizottságok, hanem ezen adó kivetése céljából az illetékes adóhivatal, illetve a pénzügyigazgatóság székhelyén ugynevezett „Comisiunea Specială” veti ki a fenti adót és az adómegállapítási tárgyalásra a szövetkezetet írásban idézi meg.

Miután ezen „Comisiunea Specială” adómegállapítása ellen a szövetkezeteknek felebezési joguk van s így ezen bizottságok adómegállapításai nem végérvényesek, felkérjük szövetkezeteinket, hogy arra az esetre, ha a „Comisiunea Specială” által a szövetkezet székhelyén kívül eső adóhivatali, vagy pénzügyigazgatósági székhelyre idéztetnének meg adómegállapítási tárgyalásra, *e tárgyaláson a szövetkezetek semmi körülmények között se képviseltesék magukat*, mert e képviseltetéssel kapcsolatos utazási és egyéb költségek csak felesleges megterhelést jelentenének a szövetkezetre nézve. Ugyanis ezen adómegállapítási tárgyalásokat a szövetkezet távollétében is megtartják és a hozott határozatot a a szövetkezettel „Proces verbal” (adómegállapítási jegyzőkönyv) alakjában amugy is közlik.

Mindenesetre felkérjük azonban összes szövetkezeteinket, hogy akár a helyszínen a szövetkezetnél vetik ki az adómegállapító bizottságok a szövetkezet vállalati adóját, akár pedig a „Comisiunea Specială” veti azt ki, sziveskedjenek a szövetkezeti ügyvezető urak a szövetkezetnél hagyott, vagy a szövetkezetnek kiküldött adómegállapítási jegyzőkönyvet, még az átvétel napján, az átvétel keltének (év, hó, nap) az illető jegyzőkönyvre leendő reávezetése mellett központunknak okvetlenül és haladéktalanul megküldeni, hogy az esetleg sérelmesen megállapított szövetkezeti vállalati adó ellen még idejében (az átvételtől számított 20 nap alatt) módunkban legyen felebezéssel élni.

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek.

Szövetkezeti hírek.

Szövetkezeti jubileumok: Nagyenyedi központunkhoz csatlakozott szövetkezetek közül számos szövetkezet évtizedes multra tekinthet vissza, sőt a Hangya alapítás első évéből is van közöttük két szövetkezet. A kitartó szövetkezeti munkában eltöltött évtizedek eredményeinek méltatása legszebben juthat kifejezésre a szövetkezeti jubileumok alkalmával, midőn az alakulás pillanatától kezdve visszatekinthetnek a tagok az eltöltött tíz vagy husz év történetére, feleleveníthetik az alapítók és vezetők nemes fáradozásait, amit az akadályokkal és támadásokkal szemben kifejtieniök kellett a szövetkezet megalapozása és felvirágoztatása végett és új erőt meríthetnek úgy a vezetők, mint a tagok a jövő évek munkájára, hogy a szövetkezet célját, a község anyagi felvirágoztatását elérhessék.

Nagy erkölcsi értékük van ezen 10, 20, 25 éves jubileumoknak, mert egy-egy határvéte jelentik annak a mozgalomnak, amely a szövetkezés zászlója alatt a népek boldogítására szoros gazdasági szövetségbe tömöríti az egymásra utalt, védtelen embereket. Minden ilyen jubileum alkalmával tehát lobogtassuk magasra a szövetkezés zászlóját, gyűjtsük fel ismét az egyének lelkében a szövetkezés zsarátnokát és nyerjünk meg mozgalmunk számára mindenkit, aki még eddig annak áldásaiban nem részesülhetett.

Az ilyen szövetkezeti jubileum a mult dicsőítése mellett a jövő legszebb biztosítéka lehet, mert a szövetkezeti gondolatot, érzést felfrissítve új munkára serkentheti a tagokat.

Fontosnak tartjuk azért, hogy amely szövetkezet fejlődésének egy ilyen határvétehez jut, azt ünnepelje meg jubileum keretében, amikor is egy diszgyűlésen számoljanak be a mult eseményeiről és a sikerekről, melyeket a buzgó szövetkezeti munka eredményezett. A szövetkezeti eszme magasztos célja jogositottá teszi követőit a megvalósításáért folytatott munka dicsőítésére és ennek legméltóbb kifejezése a szövetkezeti jubileumok lehetnek.

Nemrégiben az *ákosfalvi* szövetkezet tartotta 10 éves jubileumát nagy népmulatság keretében és közelebről július 22-én diszgyűlésen a *kiskereki* szövetkezet fog 10 éves multjáról számolhatni. Tudjuk, hogy mindkét jubileum a szövetkezeti eszme és mozgalom terjesztésének hathatós előmozdítójává válik.

Ügyvezetés.

Fontos figyelmeztetés az uzoratorvény rendelkezéseinek végrehajtásával kapcsolatosan.

Lapunk 26 és 27-iki számában már ismertetett árdrágítási törvény rendelkezéseiből láthatták szövetkezeteink, hogy a törvény szigorú büntetést szab mindazokra, kik a rendelkezéseket nem tartják be. Meglepődve értesültünk, hogy egyik szövetkezetünket még a végrehajtási utasítás megjelenése előtt 5000 Lei pénzbüntetéssel sújtották, mert az üzletben levő árucikkekről árjegyzék nem volt összeállítva.

Hasonló súlyos bírság elkerülhetése céljából *nyomatékosan felhívjuk a szövetkezeti vezetőket, hogy a legsürgősebben készítsék el az árjegyzéket* és pedig oly módon, amint a leltározást szokták eszközölni. Minden egyes árucikket leltárvívre sorrendben vezessenek be és a boltos, vagy raktárkönyvből írják utána az árát, legelől feltüntetendő az „Árjegyzék” cím. A leltárvívnak csak egyik oldalát használják az árjegyzék fellevezetésére, mert ezen árjegyzéket az üzletben látható helyen ki kell függeszteni és ez esetben a hátlap láthatatlanná válik.

Központunk a rendelkezés előírásának megfelelő árjegyzéket szándékszük készíttetni és azzal a szövetkezeteket ellátni, de amíg ezen nyomtatott árjegyzék elkészülhet, a fenti mód szerint összeállítandó jegyzék sürgősen kifüggesztendő.

Ezen teendő az első és legsürgősebb kötelessége a szövetkezeteknek az árdrágítási törvény betartását illetőleg, mert annak elmulasztása, vagy halogatása következtében kiteszik a szövetkezetet 5000 Lei pénzbüntetésnek, melyen felül még az igazgatóság minden tagja külön is 5000 Lei pénzbírsággal büntethető.

Pásztortűz

szépirodalmi hetilap. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Str. Reg. Mária 35. sz.

Előfizetési díj egész évre 160 Lei.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. G. E. iktára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!